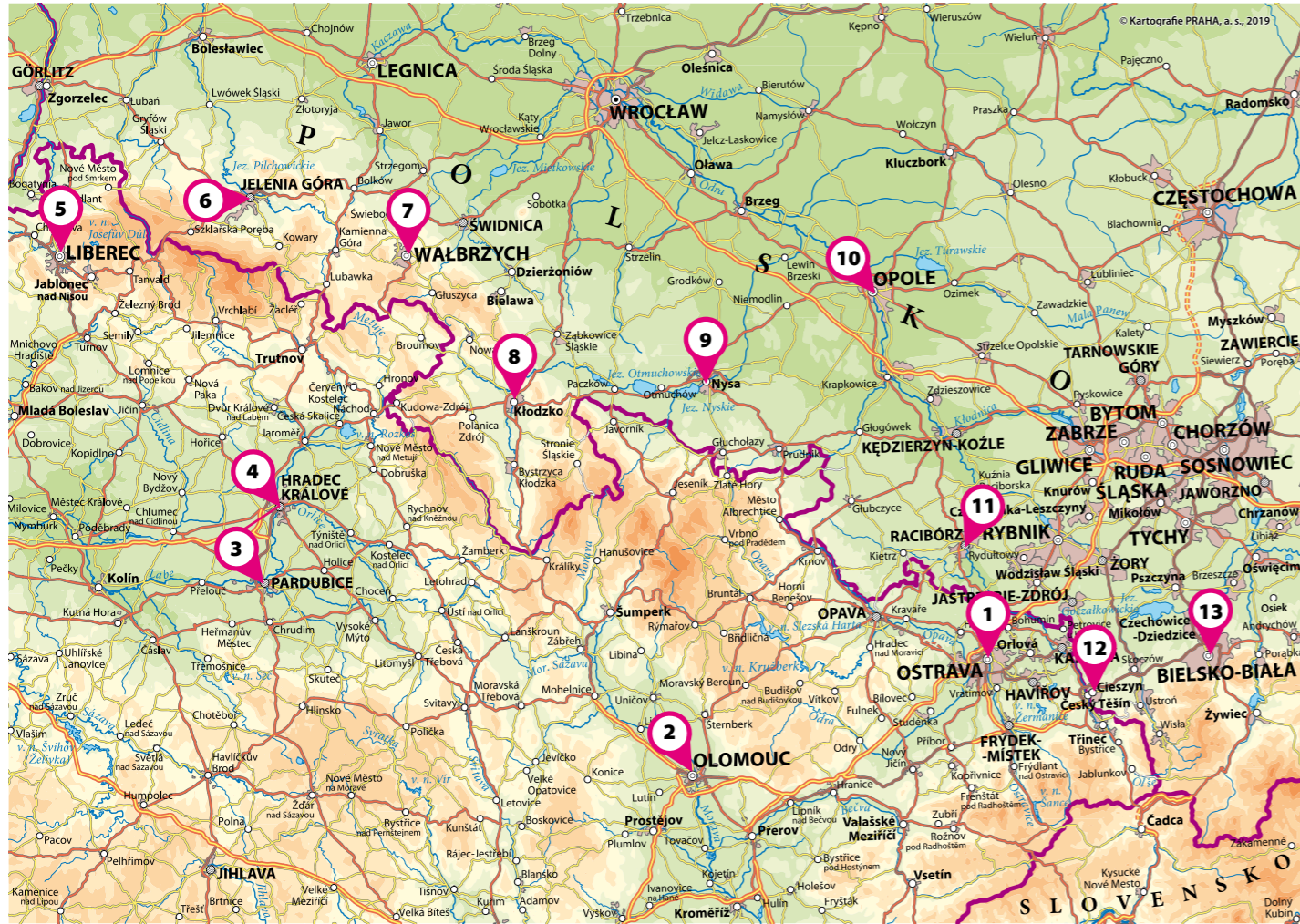

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

OSTRAVA 1

Metropole Moravskoslezského kraje je rozlohou a svým celkovým počtem obyvatel třetím největším městem ČR. Nachází se 10 km jižně od státní hranice s Polskem a 50 km západně od hranice se Slovenskem. Městem prochází dálnice D1 a páteří železniční tratě. Ostrava leží v údolí mezi Beskydy a Jeseníky a je jedním z nejzelenějších měst republiky vůbec. Město žije bohatým kulturním a společenským životem, a to nejen díky kvalitním divadelním scénám a respektovaným galeriím, ale také věhlasné Stodolní ulici plné klubů, restaurací, hospuděk a barů.

289 629
 Letiště Leoše Janáčka
Turistické informační centrum
 Prokešovo náměstí 1803/8, 702 00 Ostrava
 Tel.: +420 599 443 096
 Mobil: +420 602 712 920
 E-mail: vez@ostravainfo.cz
www.ostravainfo.cz
www.severnimorava.travel

CO MUSÍTE VIDĚT

Ve spojení s Ostravou se většinou z nás vybaví unikátní technická památka, **Dolní oblast Vítkovice 1** (→ s. 55), která svou nevhedností láká tuzemské i zahraniční návštěvníky. Neměli byste rozhodně také minout největší hornické muzeum v ČR, **Landek Park 2** (→ s. 55), kde můžete dokonce sami sfát do důlního sloje.

Skvělý výhled nejen na město, ale také Beskydy a Oderské vrchy, se vám naskytne z **Vyhlídkové věže Nové radnice 3**, která je dokonce nejvyšší radniční věží v ČR. Průvodce vám zde barvitě popíše historii i současnost města a doporučí zajímavá místa Ostravy i okolí. Z Nové radnice se krátkou procházkou, směrem ke Stodolní ulici, dostanete ke Galerii výtvarného umění, kde si můžete prohlédnout neuvěřitelných 20 tisíc děl. Když se poté vydáte Hradní lávkou přes řeku Ostravici, narazíte na **Slezskoostravský hrad 4**, jehož nádvoří a amfiteátr je dějištěm nespočtu kulturních akcí v průběhu celého roku.

O možná překvapivém faktu, že Ostrava je jedním z nejzelenějších měst republiky, se přesvědčíte nejen v samotném centru města a procházkách podél **řeky Ostravice 5**, ale např. také v části Slezské Ostravy. Tady najdete 315 m vysokou **haldu Ema 6**, na jejíž vrchol se dostanete po naučné stezce (souběžná se žlutou turistickou trasou), vedoucí od Slezskoostravského hradu, Mostu Miloše Sýkory nebo zoologické zahrady.

<p>1 OSTRAVA</p> <p>95,7 km</p>	<p>6 JELENÍ HORA (JELENIA GÓRA)</p> <p>65,8 km</p>	<p>11 RATIBOŘ (RACIBÓRZ)</p> <p>63,3 km</p>
<p>2 OLOMOUC</p> <p>137,8 km</p>	<p>7 VALBŘICH (WALBRZYCH)</p> <p>55,6 km</p>	<p>12 TĚŠÍN (CIESZYN)</p> <p>37,5 km</p>
<p>3 PARDUBICE</p> <p>26,5 km</p>	<p>8 KLADSKO (KŁODZKO)</p> <p>54,6 km</p>	<p>13 BÍLSKO-BĚLÁ (BIELSKO-BIALA)</p>
<p>4 HRADEC KRÁLOVÉ</p> <p>98,8 km</p>	<p>9 NISA (NYSA)</p> <p>56,5 km</p>	
<p>5 LIBEREC</p> <p>70,7 km</p>	<p>10 OPOLÍ (OPOLE)</p> <p>78,5 km</p>	

Délka trasy: 841,3 km

Zoo Ostrava

Ostravská zoologická zahrada zaznamenává za poslední roky obrovský rozvoj. S rozlohou 100 hektarů je vůbec druhou největší ZOO v republice a v přirozeném prostředí lesoparku se zde nachází na 400 druhů a 4000 kusů zvířat. Mezi hlavní lákadla patří například sloni, hroši, šimpanzi v Pavilonu evoluce nebo afričtí kopytníci v části Safari. Na své si zde přijdou také milovníci flóry, kteří mohou navštívit několik botanických stezek a zejména na jaře obdivovat rozkvetlé rododendrony, kterých je zde nejvíce v republice. Zahrada disponuje také výukovým centrem nebo restaurací. Samozřejmostí je také komentované krmení zvířat nebo noční prohlídky.

www.zoo-ostrava.cz

Galerie výtvarného umění

Budova Domu umění z roku 1926 dnes patří mezi skvosty ostravské moderní architektury. Galerie byla do těchto prostor umístěna od svého počátku a od 60. let 20. století se zaměřila na rozsáhlou akviziční činnost a postupně rozšiřovala své sbírky výtvarného umění, které v současnosti čítají přes 20 000 děl. Kvalitou sbírek se Galerie výtvarného umění v Ostravě přirazuje k pěti nejvýznamnějším sbírkotvorným institucím v České republice. Návštěvníci zde mohou vidět jak stálé expozice, tak krátkodobé výstavy děl různých autorů.

www.gvuo.cz

VÝLETY DO OKOLÍ

K výletům, ale třeba i delším pobytům, lákají v zimě i v létě **Moravskoslezské Beskydy s jejich nejvyšším vrcholem – **Lysou horou**.**

Kromě obdivování přírodních krás se můžete vydat také do **Opavy nebo **Štramberku**.**

Slezské zemské muzeum, Opava – 33 km severozápadně od Ostravy

Muzejní sbírky se soustředí na živou i neživou přírodu, prehistorii, historii a dějiny umění, a to především v oblasti českého Slezska, severní a severovýchodní Moravy. Opavské muzeum je nejstarším veřejným muzeem v ČR a jeho historie sahá až do roku 1814. Zároveň je se svými 2 400 000 sbírkovými předměty třetím největším muzeem v ČR.

www.szm.cz

Autor fotografie synagogy: Martin Friedel

Krnovská synagoga – 58 km severozápadně od Ostravy

Jako zázrakem v Krnově přečkala židovská synagoga z roku 1871 nástup nacismu a dochovala se do dnešních dní. Místní Židé totiž odstranili ze synagogy všechny symboly své víry a Němci potřebovali někde umístit městskou tržnici. Zřídili ji tedy právě v budově templu. Díky tomu můžeme synagogu v novorománském a maurském stylu dodnes obdivovat. Návštěvník zde může najít všechny symboly židovské víry včetně hebrejských nápisů. Synagoga také slouží jako vyhlídka a návštěvníkům umožňuje podívat se na okolí Krnova z ptáčích perspektiv. Prohlídku je možné objednat v místním infocentru nebo přímo v synagoze.

Město Štramberk – 45 km jižně od Ostravy

Horské městečko v předhůří Beskyd je pro svou malebnost nazýváno „Moravský Betlém“. Městu i širokému okolí vévodí zřícenina hradu Štramberk. Neopakovatelný architektonický unikát představuje urbanistický soubor lidové architektury valašských roubených chalup z 18. a 19. století, z nichž převážná většina tvoří městskou památkovou rezervaci. Štramberk proslavil voňavý cukrářský výrobek, perníkové „Štramberské uši“, které zde pečou již po dlouhá staletí jako upomínku legendárního vítězství štramberských křesťanů nad mongolským vojskem v roce 1241.

Moravskoslezské Beskydy – 40 km jižně od Ostravy

Chráněná krajinná oblast je výjimečná zejména díky pozůstatkům původních pralesovitých lesů s výskytem vzácných karpatských živočichů a rostlin. Najdete zde několik stovek kilometrů značených turistických tras pro pěší i cyklisty a na pět desítek kilometrů sjezdovek. Z vrcholu Lysé hory se vám naskytne neopakovatelný pohled na hřebeny a údolí Beskyd, Jeseníky i Vysoké Tatry.

TIP! Prales Mionší – 70 km jihovýchodním směrem od Ostravy

Národní památková rezervace Mionší je největším komplexem jedlobukového lesa karpatského typu na území ČR. Oblast je domovem asi 110 druhů obratlovců (z toho 73 druhů ptáků) a druhové bohatství hub ji řadí mezi nejvýznamnější mykologické lokality v republice. Díky 7 km dlouhé naučné stezce (mezi obcemi Dolní a Horní Lomná) máte možnost nahlédnout do okrajových částí tohoto tzv. pralesa, a spatřit tak jeden z nejzachovalejších lesních komplexů beskydské přírody. Stezka je přístupná od 1. června do 15. září pouze s průvodcem (3–4 hod.).

PRAVIDELNÉ AKCE

KVĚTĚN–ČERVENEC

Mezinárodní hudební festival Leoše Janáčka

ČERVEN
Zlatá Tretra

ČERVENEC
Beats for Love
Colours of Ostrava

ZÁŘÍ
Dny Nato
Svatováclavský hudební festival

2 OLOMOUC

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

Univerzitní město Olomouc je po Praze nejrozsáhlejší městskou památkovou rezervací v ČR. Právě proto je stotisícové město často označováno jako „malá Praha“. Olomoucká dominanta, Sloup Nejsvětější Trojice, je od roku 2000 na seznamu památek UNESCO. Turistický průvodce Lonely Planet Olomouc označil jako č. 1 skrytých pokladů Evropy (50 Secret Gems of Europe).

100 523

Ostrava – 80 km

Turistické informační centrum
Horní náměstí (podloubí radnice), 779 11 Olomouc
Tel.: +420 585 513 385, 392
E-mail: infocentrum@olomouc.eu
tourism.olomouc.eu
www.central-moravia.cz

CO MUSÍTE VIDĚT

Nejvýznamnější olomoucké památky jsou koncentrovány v lokalitě Horního, Dolního a Václavského náměstí. Hornímu náměstí dominuje **Sloup Nejsvětější Trojice** 1 (UNESCO) a **budova radnice s orlojem** 2. Horní i sousední Dolní náměstí je obklopeno renesančními a barokními paláci, které vyprávějí příběh bohaté historie města. Obdivovat můžete také unikátní soubor kašen s antickou tematikou. Jen pár kroků od Horního náměstí se tyčí výjimečná stavba gotického **kostela sv. Mořice**, která se pyšní jedněmi z největších varhan v Evropě a každoročně v září se zde koná **Mezinárodní varhanní festival** 3. Mezi Horním a Dolním náměstím se můžete proplétat romantickými uličkami, kde objevíte **kostel sv. Michala** 4 s trojicí barokních kopulí dotvářejících charakteristické panorama města nebo **kapli sv. Jana Sarkandra** 5, kde byl na místě původní věznice umučen kněz Jan Sarkander. Když poté projdete Univerzitní ulicí, půjdete dále podél tramvajové tratě a vystoupáte Dóm-

tourism.olomouc.eu/tourism/information-centre

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

skou ulicí, spatříte monumentální novogotickou **katedrálu sv. Václava** 6 a areál bývalého **přemyslovského paláce**, kde nyní sídlí **Arcidiecézní muzeum Olomouc** 7. Nedaleko Václavského náměstí můžete navštívit také **Arcibiskupský palác** 8, který je jediným veřejnosti zpřístupněným sídlem arcibiskupa ve střední Evropě.

Olomouc bývala významným **pevnostním městem** 9, o čemž svědčí na 30 historických vojenských objektů přímo ve městě i blízkém okolí (→ s. 59).

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY MĚSTA

Informační centrum Olomouc, umístěné v budově radnice, nabízí v průběhu celého roku širokou škálu komentovaných prohlídkových okruhů městem i audio-průvodce pro individuální návštěvníky i skupiny. Město můžete poznat také netradičně na pojízděném pivním baru, vozítkách segway, kolech i čtyřkolech nebo z lodi či raftu.

Vlastivědné muzeum v Olomouci

Na návštěvníky čeká deset stálých expozic v historické budově muzea. Mezi nejpůsobivější patří Olomouc – patnáct století města, která nabízí sedm hlavních historických témat tvořící ucelený příběh dějin města, Galerie osobností Olomouckého kraje a Od kolébky do hrobu představuje příběh o narození a smrti, který je zasazen do reálného prostředí hanácké vesnice a hanácké krajiny období 19. století. Celkový sbírkový fond muzea zahrnuje v současné době téměř milion položek. Stálé expozice muzea vás mj. zavedou do historie Olomouce, provedou lidovými tradicemi regionu, povypráví příběh kamene od jeho nejstarších dějin či vás seznámí s nejvýznamnějšími osobnostmi spojenými s Olomouckým krajem.

www.vmo.cz

Arcidiecézní muzeum Olomouc

Muzeum sídlí v areálu národní kulturní památky a jeho stálá expozice představuje na 300 uměleckých skvostů z 11. – 18. století. Muzeum získalo jako jediné v ČR prestižní označení „Evropské dědictví“ (European Heritage Label). Muzeum vyniká nejen jedinečností a rozsahem svých sbírek vyprávějících příběh o téměř tisícileté duchovní kultuře olomoucké arcidiecéze, ale také bohatou historií danou jeho umístěním v areálu olomouckého hradu. Místo je spojeno s vraždou českého krále Václava III. roku 1306 a pobytem skladatele W. A. Mozarta, který zde zkomponoval 6. symfonii F-dur.

www.muoz.cz/arcidiecezni-muzeum-olomouc/

VÝLETY DO OKOLÍ

Co nabízí okolí Olomouce? Romantické hrady a zámky, fascinující expozice, kouzelná přírodní zákoutí i porci zábavy pro celou rodinu.

Stačí se vydat pouhých 12 km na sever za Olomouc (směr Šternberk) a narazíte na významné poutní místo, chrám **Navštívení Panny Marie na Sv. Kopečku** (→ s. 46), který papež Jan Pavel II. při své návštěvě v roce 1995 povýšil na baziliku minor. Nedaleko baziliky se na ploše 42,5 ha rozprostírá nejnavštěvovanější turistický cíl Střední Moravy – **Zoo Olomouc**. O několik kilometrů dále se před vámi rozprostře město **Šternberk** se svým stejnojmenným hradem (→ s. 38) a ojedinelou Expozicí času.

ZOO Olomouc, Sv. Kopeček – 12 km od Olomouce

K raritám zdejší lesní zoo s téměř dvěma tisíci zvířaty patří společný výběh pro medvědy baribaly a vlky arktické, pavilon netopýrů, obří akvárium, exotický tropický pavilon nebo veřejnosti přístupný výběh makaků červenolících, kterým procházíte zčásti po visuté lávce. Novinkou je africký pavilon Kalahari, ve kterém se už zabydleli surikaty, damani, hrabáci a medojed kapský.

www.zoo-olomouc.cz

Na severozápad od Olomouce (směr Mohelnice) před vámi leží přírodní bohatství v podobě **CHKO Litovelské Pomoraví** vybízející k procházkám, výletům na kole i nenáročným vodáckým turistice. Rozhodně si nenechte ujít prohlídku **Javoříčských jeskyní**, které patří k tomu nejlepšímu, co **CHKO** skýtá. Když pojedete ještě o pár kilometrů dále, nebudete litovat, jelikož vám před očima vyvstane jeden z nejnavštěvovanějších hradů v ČR, pohádkový **hrad Bouzov** (→ s. 38). Do Loštic je to z Bouzova už jen kousek a dostanete se do místa, které je doslova zasvěcené slavné regionální delikatese – **Olomouckým tvarůžkám**. Pokud byste chtěli vidět, jak se místním žilo v 19. století, rozhodně se zastavte ve **skanzenu v Příkazích** vzdáleného pouhých 10 km od Olomouce.

Hanácké muzeum v přírodě – 10 km od Olomouce

Skanzen z 19. století představuje místní tradiční architekturu. Areál tvoří tradičně vybavená hanácká usedlost se špaletovou stodolou a další 3 unikátní špaletové stodoly v přilehlých zahradách. Všechny stavby, které jsou nemovitými kulturními památkami, doplňuje venkovský mobilář z let 1799–1950.

www.nmvp.cz/prikazy

Javoříčské jeskyně – 31 km od Olomouce

Javoříčské jeskyně jsou unikátní svojí bohatou, zachovalou a rozmanitou krápníkovou výzdobou a patří k nejkrásnějším jeskyním ČR. Podzemní systém vytváří komplikovaný komplex chodeb, domů a propastí. Celková délka všech známých chodeb dosahuje přes 4 000 m. Teplota vzduchu v jeskyních činí 7–8 °C.

www.caves.cz/jeskyne/javoricske-jeskyne

Muzeum Olomouckých tvarůžků – 30 km od Olomouce

Olomoucké tvarůžky mají historii delší jak 600 let a v tvarůžkárně A. W. v Lošticích zrají již od roku 1876. Jedná se o jedinečný sýr českého původu, který je znám svou nezaměnitelnou pikantní chutí a výraznou vůní. Právě Olomoucké tvarůžky jsou přírodním, měkkým, pod mazem zrajícím sýrem s minimálním množstvím tuku a soli, bez jakékoli chemické přísady. Ojedinelé muzeum se věnuje historii i současnosti výroby této slavné delikatesy.

Víte, že...?

Olomoucké tvarůžky jsou jediným originálním českým sýrem, který je chráněn zeměpisným označením EU. Napříč regionem můžete tvarůžky ochutnat v mnoha podobách – jako tatarák, na chlebu, smažené, v polévkách, a dokonce jako zmrzlinu nebo originální slané dezerty.

www.tvaruzky.cz/muzeum-olomouckych-tvaruzku

Směrem na Prostějov jihozápadním směrem od Olomouce se určitě zastavte v **Čechách pod Kosířem** (→ s. 41), kde uprostřed romantického parku narazíte na nově zrekonstruovaný zámek a hned o kousek dál pak na ojedinelou expozici historických kočárů.

Muzeum historických kočárů – 20 km od Olomouce

Jedná se o ojedinelou a největší sbírku historických kočárů a luceren ve střední Evropě. Expozice čítá přes 50 kočárů a saní z let 1750–1920. Mezi nejvýznamnější exponáty patří kočár Zlatá karosa vyrobený ve Francii roku 1750 nebo arcibiskupský kočár, který účinkoval ve filmu o císařovně Sissi. Sběrka zahrnuje rovněž smuteční vozy, saně a řadu kočárových doplňků.

www.historickekočary.cz

Když se z Olomouce vydáte po dálnici směrem na Ostravu, budete míjet město Hranice, na jehož konci se můžete krátkou procházkou dostat až k nehlubší zatopené propasti světa.

Hranická propast – 46 km od Olomouce

Měření v září 2016 uskutečněně hloubkovými potápěči v čele s Krzysztofem Starnawskim a s pomocí robota, který se dostal do hloubky 404 metrů, dokázalo, že Hranická propast je nehlubší zatopenou jeskyní světa. Dálkově ovládaný robot přitom nedosáhl dna, zastavila jej délka ovládacího kabelu. Při připočtení suché části je hloubka propasti stanovena na 473,5 metru. Geologové odhadují možnou hloubku Hranické propasti na 700 až 1000 metrů. V nádražním objektu, za kterým se napojíte na naučnou stezku vedoucí k propasti, si můžete prohlédnout interaktivní expozici věnovanou tomuto světového unikátu.

PRAVIDELNÉ AKCE

ÚNOR

Masopustní veselí, Olomouc

DUBEN

Olomoucký tvarůžkový festival, Olomouc

KVĚTEN

Dvořákova Olomouc

BEERFEST, Olomouc

ČERVENEC

Olomoucké barokní slavnosti, Olomouc

Bezděkovský levandulový festival, Bezděkov

Keltská noc, Plumlov

Josefkol, Čechy pod Kosířem

SRPEN

Hefaiston, Helfštýn

ZÁŘÍ

Mezinárodní varhanní festival, Olomouc

LISTOPAD–PROSINEC

Vánoční trhy Olomouc

3 PARDUBICE

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

Město perníku a koní se nachází na východě Čech – přibližně 100 km od Prahy. Jeho velkou výhodou je dobré dopravní spojení s okolním světem. Pardubice se mohou pyšnit nejen tím, že leží na hlavním železničním koridoru, ale i mezinárodním letišti. Přijedte se podívat do města, jehož bohatá historie vás nadchne natolik, že se do něj zkrátka zamilujete...

90 688

Letiště Pardubice

Turistické informační centrum Pardubice

nám. Republiky 1, 530 02 Pardubice

Tel.: +420 775 068 390

E-mail: info@ticpardubice.cz

www.ipardubice.cz, www.vychodni-cechy.info

CO MUSÍTE VIDĚT

Pokud máte rádi dobrou kávu v prostředí, kde komparzem budou dechberoucí historické budovy v čele s radnicí, Pernštýnské náměstí je trefou do černého. Na něm najdete i dům č. 50 zvaný „U Jonáše“, který je dokonale zachovalou barokní památkou. Pro ty z vás, kteří mají rádi církevní pamětihodnosti, stojí za to navštívit buď kostel sv. Bartoloměje, anebo kostel Zvěstování Panny Marie.

www.vychodni-cechy.info

Pardubická radnice

Hledáte místo pro super fotky a selfička? Vydejte se k pardubické radnici. Zdobná fasáda, které sluší sluneční svít i „záře reflektorů“ pouličních lamp vás ohromí. Budova pochází z konce 19. století a zdobí ji unikátní medailony českých králů a sgrafita.

Zelená brána

Chcete „koukat“ na město z výšky? Žádný problém. Stačí si „vyběhnout“ jen pár schodů. Zelená brána společně se svoji charakteristickou věží, která byla vystavěna v roce 1538, je dominantou historického centra Pardubice, kterou stojí za to navštívit a vidět.

Dům U Jonáše

Pokud jste „lovci“ unikátností, neměli byste z hledáčku vypustit tento barokní dům.

Jeho dominantou je biblická postava proroka Jonáše v tlamě velryby. V domě dnes sídlí Východočeská galerie, která se může pochlubit cennou a plně dochovanou sklípkovou klenbou ze 16. století.

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

Východočeské muzeum v Pardubicích

Muzeum nejen o Pardubicích našlo svůj domov v prostorách renesančního zámku blízko centra města. Jedná se o stavbu, která je mimořádná tím, že představuje jedinečný přechod mezi hradem a zámkem. V takové podobě nemá ve střední Evropě obdobu. Zámek rovněž obklopuje rozlehlý park, kde snadno načerpáte energii do dalšího objevování.

www.vcm.cz

VÝLETY DO OKOLÍ

Fanoušky památek jistě osloví hrad **Kunětická hora**, kde najdete hladomornu, výstavu tortury, a dokonce i draka. V podhradí můžete navštívit perníkovou chaloupku alias **Muzeum perníku**. V něm si vyzkoušíte, jak se tato sladká pochoutka vyrábí, jak chutná a hlavně uvidíte, jak vypadá. Sotva 10 km severozápadně od Pardubic natrefíte na **Léčebné lázně Bohdaneč** (→ s. 63), které se díky „svému“ blahodárnému bahnu zaměřují na léčbu pohybového aparátu. Zároveň jsou i místem odpočinku a relaxace.

Když se vydáte jižně od Pardubic, můžete zavítat do nedaleké **Chrudimi**, kde loutkami to žije. Na náměstí v Mydlářovském domě najdete **Muzeum loutkářských kultur**. Z Chrudimi je to už jen pár kilometrů do městečka **Slatiňany**. Tam jsou koně jako doma. Můžete zavítat do **Hřebčína Slatiňany**, kde se chová starokladrubský vraník, anebo do **Muzea starokladrubského koně**, jehož expozice vás seznámí s tradicí chovu těchto vraníků. Pro „outdoorově“ naladěné turisty bude **Geopark Železné hory** doslova ráj na zemi. A když byste chtěli vidět, kde se natáčelo mnoho známých českých pohádek, vydejte se do **Muzea v přírodě Vysočina na Veselém Kopci**.

Muzeum loutkářských kultur, Chrudim – 12 km od Pardubic

Stálá expozice vás provede historií českého loutkářství – od ušlechtilých marionet kočovných loutkářů, přes variétní loutky, naivní tvorbu až do období moderny, kdy byl stvořen Spejbl a Hurvínek. Prohlédnete si také tvorbu známých tvůrců loutkových filmů a prozkoumáte svět stínových loutek z Asie.

www.puppets.cz

Muzeum starokladrubského koně, Slatiňany – 17 km od Pardubic

Stálá expozice vás seznámí s historií chovu starokladrubských koní a v sále můžete zhlédnout filmy o starokladrubském koni a jeho životě. V interaktivním sále si pak rodiče s dětmi mohou vyzkoušet osedlání koníka „Švýcárka“ nebo se vžít do role kočího v kočáře.

www.svycarna-slatinany.eu

Geopark Železné hory – 33 km od Pardubic

Geopark se rozkládá na ploše 777 km², přičemž přibližně z jedné třetiny je území tvořeno Chráněnou krajinnou oblastí Železné hory. Vedle přírodního bohatství se na území nachází i mnoho kulturně historických cenností, unikátních muzeí a řada sportovních a rekreačních objektů. Oblast geoparku je doslova rájem pro pěší turistiku a cykloturistiku.

www.geoparkzh.cz

Muzeum v přírodě Vysočina, Veselý Kopec – 36 km od Pardubic

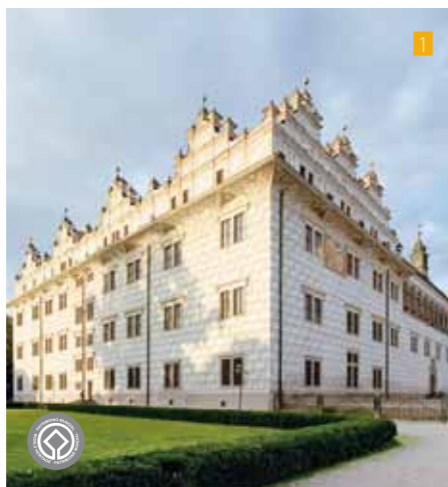
V malebném krajinném prostředí naleznete nejrozsáhlejší expozici lidového stavitelství v přírodě ve východních Čechách, která dokládá bydlení a hospodaření venkovských obyvatel od poloviny 19. století do 50. let 20. století. Na Veselém Kopci se koná mnoho programů přibližujících lidovou kulturu regionu, například tradiční obyčeje, řemesla, lidovou stravu a jiné.

www.vesely-kopec.eu

Kladrubské Polabí – 27 km od Pardubic

V roce 2019 bylo Kladrubské Polabí zapsáno na seznam UNESCO jako **Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladru-bech nad Labem**.

PRAVIDELNÉ AKCE

LEDEN

GRAND festival smíchu, Pardubice

LEDEN-ÚNOR

Masopustní obchůzky na Hlinecku

BŘEZEN-DUBEN

Pardubické hudební jaro, Pardubice

DUBEN

Lázně ducha v Litomyšli

KVĚTEN-ČERVEN

Aviatická pouť, Pardubice

ČERVEN

Pernštýnská noc, Pardubice

Loutkářská Chrudim

Smetanova Litomyšl

Muzeum v přírodě Vysočina, Betlém Hlinsko – 40 km od Pardubic

Víte, jak žili a bydleli drobní řemeslníci od poloviny 18. století do konce 19. století? To vše můžete vidět v památkové rezervaci Betlém v Hlinsku, rozprostírající se na pravém břehu řeky Chrudimky.

V roubených objektech naleznete expozici hraček, ševce či pilníkaře. Některé chaloupky žijí dodnes jako například tkalcovna, hospoda a jiné.

www.betlem-hlinsko.cz

50 km jihovýchodně od Pardubic natrefíte na opravdový poklad Pardubického kraje, město **Litomyšl** 1, jehož hlavní dominantou je zdejší zámek (→ s. 42) zapsaný na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

ČERVENEC

Czech Open, Pardubice

SRPEN

Sportovní park, Pardubice

Koně v akci, Pardubice

ŘÍJEN

Zlatá přilba, Pardubice

Velká pardubická steeplechase

PROSINEC

Adventní trhy Pardubice

Andělská Litomyšl – adventní trhy

Hradec Králové leží 100 km od Prahy a je dobře dostupný nejen automobilem, ale i vlakem. Město vyniká především svou urbanistickou a architektonickou tradicí. Počátkem 20. století začala nová výstavba města v duchu secese a funkcionalismu, která město obohatila o významné stavby.

92 742

Pardubice – 26 km

Turistické informační centrum

Velké náměstí 165, 500 02 Hradec Králové

Tel.: +420 495 580 492

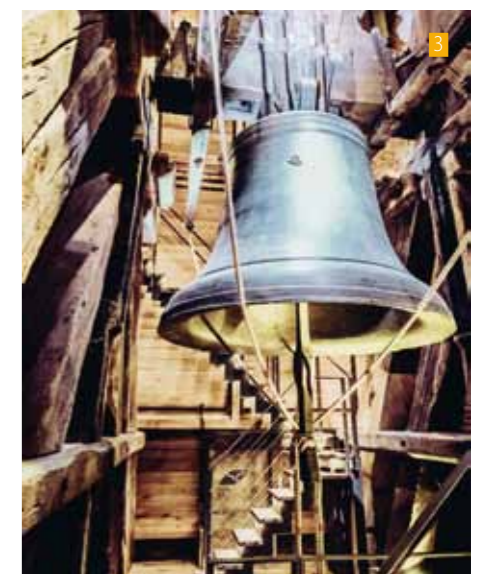
E-mail: icko2@ic-hk.cz

www.ic-hk.cz, www.hradecko.eu

CO MUSÍTE VIDĚT

Centrum 1 města i desítky kilometrů vzdálená místa si dokonale prohlédnete z **Bílé věže** 2, renesanční dominanty Hradce Králové měřící přes 71 m. Věž je otevřena celoročně a nabízí i speciální zážitkové akce jako svítání nad Hradcem Králové spojené s bohatou snídaní nebo účast při zvonění na **zvon Augustin** 3, který je třetím největším zvonem v ČR. Výsledkem nedávné rekonstrukce věže je mj. unikátní skleněný model Bílé věže vážící cca 1000 kg a moderní interaktivní expozice s LCD panely.

Hned vedle věže se nachází **katedrála sv. Duha** 4 z počátku 14. století, od které se procházkou přes Velké náměstí dostanete ke **Galerii moderního umění** 5 zpřístupňující sbírky českého výtvarného umění od přelomu 19. a 20. století až po díla současných autorů. Klicperovou ulicí a kolem stejnojmenného divadla se procházkou po Žižkových sadech dostanete k budově Adalbertina a odtud poté Palackého ulicí k **Muzeu východních Čech**.

Muzeum východních Čech v Hradci Králové

Muzeum sídlí v honosné budově na Eliščině nábřeží postavené na počátku 20. století podle návrhu architekta Jana Kotěry, která byla prohlášena národní kulturní památkou. Muzeum disponuje rozsáhlými archeologickými, přírodovědeckými a historickými sbírkami.

www.muzeumhk.cz

Digitální planetárium Hradec Králové

Na jihovýchodním okraji města nemůžete přehlédnout budovu digitálního planetária připomínající UFO. Noční hvězdná obloha, prostorové zobrazení vesmíru a tematické filmy promítané na kulovou klenbu nad hlavami návštěvníků, jsou největšími, ale nikoliv jedinými lákadly. Pozornost návštěvníků upoutají také dvě interaktivní expozice, meteorologická stanice a robotický dalekohled.

www.astrohk.cz

Parníčky na Labi a dětská železnice

Na protějším břehu řeky Labe, na Smetanově nábřeží, můžete od května do září nastoupit na výletní parníček a užít si 50 minutovou vyhlídkovou plavbu. Během stejného období mohou malí i velcí návštěvníci využít dětskou železnici vedle přístaviště, v parku na náměstí 5. května.

www.paroplavbahk.cz; www.nabreziparomilu.cz

Hospitál Kuks – 28 km od Hradce Králové

V barokním komplexu bývalých lázní, hospitálu s kostelem Nejsvětější Trojice a původní lékárnou si můžete prohlédnout nástěnné malby na téma „Tanec smrti“, které v sérii padesáti obrazů znázorňují rovnost lidí v posledním okamžiku života. V lapidáriu se pak seznámíte s originály dvanácti Ctností a dvanácti Neřestí od významného českého barokního sochaře, M. B. Brauna. Součástí hospitálu je také zahrada, kde se pěstují bylinky, léčivé rostliny a ovocné stromy.

www.hospital-kuks.cz; www.zkuskuks.cz

www.safaripark.cz

Safari Park Dvůr Králové – 38 km od Hradce Králové

Královédvorský safari park patří mezi nejkrásnější v Evropě a zároveň je největším chovatelem afrických zvířat na starém kontinentu. Kromě klasické části zoo se můžete vydat na skutečné safari, kde podobně jako v národních parcích Afriky, nejsou mezi zvířaty a lidmi bariéry. Safari si můžete vychutnat pěšky, safari busem, vláčkem, vlastním vozem nebo lanovou stezkou. V areálu safari parku můžete dokonce i přenocovat.

VÝLETY DO OKOLÍ

Pouhých 8 km severozápadně od Hradce Králové se před vámi rozprostírá areál archeoparku ve Věstřech nabízející výjimečnou expozici pravěku s názornými ukázkami dobových staveb, řemesel, zvyků a obyčejů. Do Věstř se můžete vydat i po 12 km dlouhé cyklotrase vedoucí po místních archeologicky významných lokalitách. Necelých 50 km směrem na Liberec natrefíte na město pohádek o loupežníku Rumcajsovi, Jičín, které je také symbolickou branou do Českého ráje.

www.archeoparkvestestary.cz

Český ráj – 55 km od Hradce Králové

Výjimečná krajina plná strání, stezek, věží a vyhlídkových plošin byla zařazena mezi geoparky UNESCO. Jako nejkrásnější oblast Českého ráje jsou označovány Prachovské skály, které jsou zároveň jednou z nejstarších přírodních rezervací ČR. Skalní město nabízí malý a velký prohlídkový okruh, kde projedete přes několik vyhlídek, vystoupáte po skalnatých schodištích a budete se protahovat úzkými štěrbinami mezi obrovskými balvany.

www.cesky-raj.info

Archeopark pravěku Věstř – 8 km od Hradce Králové

V rámci venkovní expozice si prohlédnete ukázky pravěkých staveb a pravěké pohřebiště s mohylami. Uvidíte zde také praktické ukázky nejrůznějších pravěkých činností – drčení obilí, broušení kamenných seker, výroba keramiky, tkání nebo obdělávání pole. Vnitřní expozice pak sestává ze tří částí, které představují podzemí, život a duchovní svět prehistorických lidí.

Když se vydáte severním směrem, narazíte na pevnostní město Josefov (→ s. 60) a nedaleký **hospitál Kuks**, unikátní barokní komplex založený koncem 17. století. Tyto dvě turistické atrakce jsou s Hradcem Králové spojeny 26 km dlouhou cyklostezkou vedoucí krásnou polabskou krajinou. Od hospitálu je to pak už jen 14 km do **Safari Parku Dvůr Králové**, která je jednou z neznámějších českých zoologických zahrad. Na okraji regionu u polských hranic rozhodně nemůžete nechat bez povšimnutí **Adršpašsko-teplické skály** nebo unikátní **muzea v Polici nad Metují**.

Muzeum stavebnice Merkur, Police nad Metují – 60 km od Hradce Králové

Jedinečné muzeum mapuje historii a současnost nejznámější české hračky – stavebnice Merkur. Uvidíte zde nejstarší stavebnici z roku 1920, velké kolejiště v měřítku 1:45 a spoustu dalších staveb. Zdejší klenotem je však Ocelové město – největší stavba postavená z Merkurů, zapsaná do Guinnessovy knihy rekordů.

www.merkurpolice.cz

Muzeum papírových modelů, Police nad Metují – 60 km od Hradce Králové

V jediné expozici svého druhu v ČR si můžete prohlédnout více než 1200 precizně vypracovaných papírových modelů předních autorů z ČR, Polska i Slovenska.

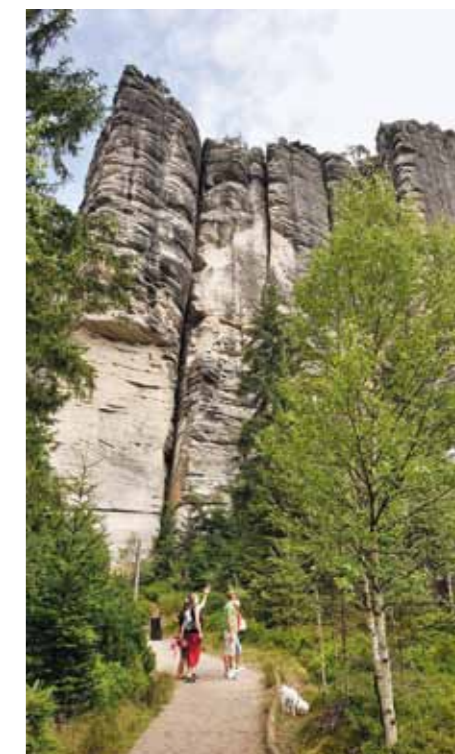

www.mpmpm.cz

Adršpašsko-teplické skály – 70 km od Hradce Králové

Hlavním cílem návštěvníků Adršpašsku je pískovcové skalní město, které spolu s Teplickými skalami patří mezi nejrozsáhlejší souvislé skalní masivy střední Evropy. Návštěvu skal zpestřuje malý a velký vodopád a plavba pramíci po skalním jezírku.

Východně od Hradce stojí za vidění nedaleký **Podorlický skanzen Krňovice** s řadou lidových staveb, historickými expozicemi a živými ukázkami řemesel, **Třebechovické muzeum betlémů**, kde na vás celoročně dýchne vánoční atmosféra a nebo také **Muzeum krajky ve Vamberku** či zámky na řece Orlici (→ s. 42–43) příhodně označované jako česká Loira.

Podorlický skanzen Krňovice – 13 km od Hradce Králové

V rámci prohlídkové trasy lze vidět nejen samotné lidové stavby, ale i jejich interiéry vybavené dobovými exponáty, přičemž mnohé z nich je možné si vyzkoušet.

www.krnovice.cz

www.betlem.cz

Třebechovické muzeum betlémů – 13 km od Hradce Králové

Muzeum je jediným zařízením svého druhu v ČR a pyšní se mj. unikátním mechanickým betlémem lidových řezbářů, kteří před více než sto lety vytvořili dřevěný betlém o rozloze sedmkrát tři metry s více než 350 vyřezávanými figurkami.

Muzeum krajky, Vamberk – 38 km od Hradce Králové

Muzeum prezentuje české krajkářství v moderně pojaté expozici, přičemž na originálních exponátech dokládá proměny krajky v Čechách od počátku 18. století až do současnosti.

www.muzeumkrajky.cz

PRAVIDELNÉ AKCE

LEDEN
Šediváček long

ÚNOR–DUBEN, ŘÍJEN–LISTOPAD
Jazzinec

BŘEZEN
Krkonoská 70

DUBEN
Grand Prix, Hradec Králové

KVĚTEN
300 zátáček Gustava Havla, Hořice

KVĚTEN A ČERVEN
Cirk-UFF

ČERVEN
Divadlo evropských regionů a Open Air Program, Hradec Králové
Mezinárodní folklorní festival Pod Zvičinou
Rock for People, Hradec Králové

ČERVEN–SRPEN
Za poklady Broumovska

SRPEN
Tavení skla dřevem, Deštná
Mezinárodní folklorní festival, Červený Kostelec
Jiráskův Hronov
Mezinárodní horolezecký filmový festival, Teplice n. Metují
Theatrum Kuks

ZÁŘÍ
Jičín – město pohádky

ŘÍJEN
Jazz Goes to Town, Hradec Králové

LISTOPAD
Hudební fórum, Hradec Králové
JazzNights, Hořice

PROSINEC
Špindl Ski Opening

Divadlo evropských regionů a Open Air Program Hradec Králové

www.klicperovodivadlo.cz; www.openair.cz

Rock for People, Hradec Králové

www.rockforpeople.cz

Mezinárodní folklorní festival, Červený Kostelec

www.folklorck.cz

300 zátáček Gustava Havla, Hořice

Páté největší město ČR se nachází 90 km severovýchodně od Prahy a 100 km severozápadně od Hradce Králové, na pomezí hranic s Polskem a Německem. Symbol Liberce a vlastně i celého kraje představuje unikátní stavba vysílače na Ještědu.

104 445

Praha – 125 km

Městské informační centrum Liberec, nám. Dr. E. Beneše 468/23, 460 01 Liberec
Tel.: +420 485 101 709
E-mail: info@visitliberec.eu
www.visitliberec.eu

CO MUSÍTE VIDĚT

Náměstí Dr. E. Beneše dominuje **velkolepá novorenesanční budova radnice**, jejíž interiéry si oblíbily tuzemské i zahraniční filmové štáby. Sotva pár metrů odtud, v Palachově ulici, narazíte na nejnovější **dinopark v ČR**. Za pořádnou porci zábavy se s celou rodinou můžete vydat do **centra Babylon** s nepřehledným množstvím atrakcí. Na severozápadním okraji Liberce pak najdete **zoologickou a botanickou zahradu, obě nejstarší svého druhu v ČR**.

www.visitliberec.eu

www.centrumbabylon.cz

Centrum Babylon

Zábavní centrum láká na originální aquapark ve stylu příběhu Julese Verna, areál lunaparku s kolotoči, autodromem nebo Indoor adventure golfem, 4D kino, laser game, virtuální realitu a spoustu dalšího. Užijte si také atraktivní expozice iQPARKU, prvního zábavně-naučného centra v ČR. Návštěvníci všech generací formou her a experimentů poznávají a objevují běžné jevy, které se dějí kolem nás. V areálu najdete více jak 200 interaktivních exponátů z nejrůznějších oblastí lidského života.

ZOO Liberec

Na ploše 13 ha můžete obdivovat až na 160 druhů zvířat ze všech kontinentů. Raritou liberecké zoo je bílá forma tygra indického, lvi berberští či monumentální takini čínští, které zahrada odchovává jako jediná v Evropě. Zcela výjimečná je rovněž jedna z nejujedenácti kolekcí dravců na starém kontinentu.

www.zooliberec.cz

VÝLETY DO OKOLÍ

Nedobytné hrady, zámky jako z pohádky, rozhledny rozličných tvarů i materiálů, útulné roubenky a technické památky jako připomínka řemeslného umu našich předků. To a ještě mnohem víc nabízí Liberecký kraj.

Východně od Liberce můžete v průběhu celého roku navštívit **Muzeum skla a bižuterie** v Jablonci nad Nisou. Sportovní nadšenci jistě ocení 80 kilometrovou síť cyklostezek **Singletrek pod Smrkem** a v zimní sezoně pak desítky kilometrů sjezdovek moderních lyžařských areálů v Jizerských horách a západních Krkonoších. Jižně od Liberce si můžete prohlédnout nádherné ukázky lidové architektury, unikátní **Bozkovské dolomitové jeskyně** nebo úchvatná **šlechtická sídla** (viz. hrady – s. 39 a zámky – s. 43). Když se vydáte západním směrem, nesmíte minout **Českou Lípu** s úžasnou plejádou architektonických památek.

Singltrek pod Smrkem
– 40 km od Liberce

Stezky se rozkládají mezi Novým Městem pod Smrkem a Lázněmi Libverda, a také na Jindřichovickém hřebeni a částečně v Polsku. Singltrek pod Smrkem v současné době nabízí trasy v úhrnné délce přes 80 kilometrů ve čtyřech stupních obtížnosti. Svě si tu najde každý, od rodin s malými dětmi po zdatné a zkušené terénní cyklisty.

podsmrkem.singltrek.cz

Muzeum skla a bižuterie, Jablonec nad Nisou
– 15 km od Liberce

Pojďte si prohlédnout zdejší sbírky skla, bižuterie, knoflíků, mincí, medailí a plaket ve stálých expozicích Nekonečný příběh bižuterie a Čarovná zahrada – České sklo sedmi století.

www.msb-jablonec.cz

Česká Lípa – 55 km od Liberce

Kromě úchvatného vodního hradu Lipý můžete v České Lípě vidět řadu měšťanských domů, novorenesanční radnici, bývalý augustiniánský klášter nebo třeba archeologické muzeum v bývalé městské šatlavě.

mucl.cz

PRAVIDELNÉ AKCE

- ÚNOR**
Jizerská 50 – tradiční běžecký závod
- KVĚTEN**
Valdštejnské slavnosti, Frýdlant (1x za dva roky)
- ČERVENEC**
Letní hudební festival Benátská, Liberec
- SRPEN–ŘÍJEN**
Mezinárodní hudební festival Lípa Musica, Česká Lípa
- ŘÍJEN**
IGS – Mezinárodní sklářské sympozium, Nový Bor (1x za tři roky)

Skiaréna Jizerky – 30 km od Liberce

Skiaréna Jizerky znamená propojení ski areálů v Jizerských horách – Tanvaldský Špičák, Severák a Bedřichov – a to jak v rámci společného skipasu, tak i skibusu. Areály společně nabízejí celkem 17 km sjezdovek, 20 lyžařských vleků, 2 lanové dráhy a 3 pohyblivé koberce.

www.skijizerky.cz

Skiregion.cz – 45 km od Liberce

SKIREGION.CZ je největší lyžařskou oblastí západních Krkonoš a Jizerských hor, sdružující lyžařská střediska v Rokytnici nad Jizerou, Pasekách nad Jizerou, Rejdicích a Příchovicích. Celková délka všech sjezdovek činí 38 km a všechna lyžařská střediska jsou dostupná v rámci jednotného skipasu.

skiregion.cz

Bozkovské dolomitové jeskyně
– 50 km od Liberce

Jeskyně s největším podzemním jezerem v Čechách patří k nejnávštěvovanějším místům Českého ráje. Jeskyně jsou díky své celkové délce přes 1000 m nejdelšími dolomitovými jeskyněmi v ČR a unikátní jsou také neobvyklým rozsahem selektivní koroze stěn a stropů a ojedinělými formami těchto útvarů.

www.caves.cz

Dlaskův statek, Turnov
– 30 km od Liberce

Statek, který byl prohlášen národní kulturní památkou, je jedním z nejkrásnějších a nejtypičtějších příkladů roubené architektury českého venkova. Stavba je dnes součástí Muzea Českého ráje v Turnově a návštěvníci si zde mohou prohlédnout tematickou národopisnou expozici.

www.muzeum-turnov.cz

Jelení Hora (Jelenia Góra) je prvním větším městem za českou hranicí směrem od Harrachova. Město v sobě spojuje půvab památkového historického městského centra, termálních lázní a výletního místa, odkud všechny cesty vedou do hor.

- 84 306
- Vratislav (Wroclaw) – 110 km
- Karkonoska Tourist Information**
plac Ratuszowy 6/7, 58-500 Jelenia Góra
Tel.: +48 601 507 885
cz.jeleniagora.pl

CO MUSÍTE VIDĚT

Za vidění rozhodně stojí stará městská zástavba zahrnující **Radniční náměstí** (Plac ratuszowy) a jeho okolí pocházející z různých historických epoch. Nejstarší církevní budovou je gotický **kostel sv. Erazima a Pankráce** ¹ (Plac Kościelny) ze 14. století s kostelní věží vysokou 51 m. Výjimečný je i barokní evangelický **kostel sv. Kříže** ², jeden ze šesti slezských kostelů milosti. Kazatelna je vyrobena z jednoho kusu kamene. Za zmínku stojí i místní korzo na ulici Konopnicka a 1. Maja. Na křižovatce těchto dvou ulic najdete **kapli sv. Anny** ³ ve středověké fortifikační Wjojanowské baště zvané Basteja. Město obklopují pozůstatky opevnění z 14.–15. století. Součástí města jsou i termální lázně – **Lázně Cieplice** (→ s. 62).

Víte, že...? *Ve vile Wiesenstein, v nedaleké obci Jagniatków, najdete muzeum Gerharta Hauptmanna ⁴, nositele Nobelovy ceny za literaturu.*

Krkonošské muzeum v Jelení Hoře (Muzeum Karkonoskie)

Prohlídku v Krkonošském muzeu lze zahájit v interiéru krkonošské roubenky s dobovým vybavením z přelomu 19. a 20. století. Navštívíte i středověký měšťanský domek s ukázkou životního stylu místních obyvatel 17. a 18. století. Expozice nabízí také největší sbírku uměleckých předmětů ze skla v Polsku. V expozici se také dozvíte zajímavosti o historii města a oblasti Dolního Slezska. Sbírkou muzea pak ozvláštňuje několik autentických historických videonahrávek (např. z období druhé světové války), map a reálných příběhů významných obyvatel města. Většina expozice je doplněna nahrávkami v češtině nebo českými popisky.

www.muzeumkarkonoskie.pl

Na jih od města Jelení Hora se můžete vydat do města **Karpacz**, kde najdete unikátní kostelík a multimediální expozici věnovanou krkonošským tajemstvím a příběhům. Oblíbeným výletním místem je také zřícenina hradu **Chojnik** s vyhlídkovou věží. Milovníky (nejen) zimních sportů lákají střediska **Szklarska Poręba a Polana Jakuszycka**.

www.karpacz.pl

Karpacz – 18 km od Jelení Hory

Na území dnešního města Karpacz stávala ve 12. století osada hledačů zlata. Z období panování pruského panovníka Fridricha Viléma IV. pochází největší místní zajímavost – **Wang** – norský dřevěný kostelík pokrytý vikingskými runami (→ s. 53).

Víte, že...? Městskou čtvrť **Marysin** založili v roce 1578 čeští protestanti, jejichž řady doplnila další vlna nekatolíků po bitvě na Bílé hoře v roce 1620.

Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu

Prezentuje exponáty a dokumenty týkající se rozvoje sportu, turistiky a ochrany přírody v Krkonoších.

www.muzeumsportu.org

www.szklarskaporeba.pl

Severně od města Jelenia Góra můžete navštívit tajuplný zámek **Czocha** (→ s. 39) nebo historické město **Lwówek Śląski**.

Lwówek Slezský (Lwówek Śląski) – 37 km od Jelení Hory

Historické město položené na středověké obchodní stezce Via Regia s tradicí vaření místního piva již od roku 1209.

lwowekslaski.pl

Karkonoskie Tajemnice w Karpaczu

Krkonošská tajemství Vás zavedou do mystického světa. Postavíte se tváří v tvář Duchu Hor a poznáte legendy a příběhy, které se zrodily na krkonošském území. Potkáte neobvyčejného laboranta, skláře, Valony a strašidelnou Mandragoru. Multimediální a interaktivní podzemní království umožňuje zapojit se do života dávných obyvatel Krkonoš.

www.karkonoskietajemnice.pl

Sklářská Poreba (Szklarska Poręba) – 21 km od Jelení Hory

Oblíbené turistické středisko se nachází na pomezí Krkonoš a Jizerských hor ve výšce 400–886 m.n.m. Sklářská Poreba je největším a nejstarším střediskem zimních sportů v Dolním Slezsku. Klimatické podmínky jsou zde srovnatelné s Alpami ve výškách kolem 1 200 m. Centrem sjezdového lyžování je masiv Szrenice, na němž se nachází 5 sjezdovek s celkovou délkou cca 20 km a různými stupni obtížnosti (z toho 9 km je vybaveno systémem umělého zasněžování). V létě se sem můžete vydat na pěší túry do okolních hor.

TIP! Za zhlédnutí stojí zdejší stará sklárna z roku 1866, **Julie (Piechowice)**, nabízející možnost exkurzí.

Polana Jakuszycka 1

– 36 km od Jelení Hory

Zdejší vyhlášené běžecké trasy o celkové délce kolem 100 km uspokojí jak závodníky, tak i amatérské milovníky bílé stopy (nejvýše položené trasy jsou situovány ve výšce téměř 1000 m). Po skončení zimní sezóny slouží tyto trasy cyklistům.

- **Horolezecké skály** – Sokoliki 2
- **Národní park Krkonoše** – Sněžka (Śnieżka) 3
- **Vodopády v polských Krkonoších** – vodopád Kamierczyka 4 (nejvyšší vodopád v polských Sudetech), vodopád Szklarki 5, vodopád Podgórna

www.jakuszyce.info.pl

1

2

3

4

Lvovecké Švýcarsko (Szwajcaria Lwówecka), Lwówek Śląski

Zajímavé skalní útvary s malebnými labyrinty a skalními věžemi vzniklymi působením intenzivního zvětrávání, dosahují výšky do 30 metrů.

TIP! Gastronomická trasa – „Trasa Dolního Slezska“

smakidolnegoslaska.pl

PRAVIDELNÉ AKCE

ÚNOR–BŘEZEN

Mezinárodní sjezd rohatých saní, Jelení Hora

Běh Piastovců, Jakuszyce

ČERVEN

Jelenohorské trhy starožitností a zajímavosti

Festival krkonošských chutí

Pevnost chutí – festival historické kuchyně na zámku Czocha

Rytířský turnaj o zlatý pás hradu Chojnik

Festival chutí, Liczyrzepy

ČERVENEC

Lvovecké achátové léto

ZÁŘÍ

Výstava regionálních produktů „Vyrobeno pod Sněžkou“ v Jelení Hoře

7 VALBŘICH (Wałbrzych)

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

Více než stotisícové město Valbřich (Wałbrzych) leží přibližně 70 km od Wroclawi, hlavního města Dolnoslezského vojvodství. Mnohem blíže to mají obyvatelé Wałbrzychu do České republiky. Státní hranice je vzdálená pouhých deset kilometrů a do Trutnova je to odtud necelých padesát. Město, ležící v mírném údolí obklopeném horami, je ideální pro milovníky přírody a sportu. Prochází tudy mnoho pěších stezek a cest pro silniční a horskou cyklistiku. Město se na začátku 19. století stalo plnohodnotným industriálním centrem, a to díky rozkvětu hornictví a tkalcovství. Průmyslový význam města ještě na začátku 20. století podpořil vznik sklárna a keramiky, z nichž mnohé fungují dodnes.

Víte, že...? *Nacisté ve městě vybudovali mauzoleum věnované památce 23 zabitých členů národního socialistického hnutí ve Slezsku. Uprostřed nádvoří ustavičně hořel věčný plamen Walhally a mauzoleum bylo údajně pro nacisty místem černého kultu. Bylo zde objeveno několik desítek tajných podzemních chodeb a traduje se, že stavba byla propojena s komplexem podzemních továren Riese. Dnes z mauzolea zbyla pouze ruina.*

Místní legenda také praví, že nedaleko Wałbrzychu prchající nacisté ukryli vlak plný kradeného zlata a jiných cenností.

114 930

Vratislav (Wrocław) – 77 km

Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej

Rynek 9, 58-300 Wałbrzych

Tel.: +48 74 66 66 068

Email: cit@starakopalnia.pl

walbrzych.pl

CO MUSÍTE VIDĚT

Na náměstí si zaslouží pozornost nejen tři nejstarší domy (dům Pod Kotvou, Se třemi růžemi a Pod Atlanty), ale také řada vináren, v nichž si na konci 18. století vychutnával svou skleničku i slavný německý spisovatel Johann Wolfgang Goethe. Za návštěvu stojí i nejstarší **městská těžební věž Thorez**, v níž je od roku 1999 instalována **pobočka Průmyslového a technologického muzea**. Ta je zaměřena na historický vývoj těžby uhlí ve městě a v jeho okolí. Největším klenotem města je bezesporu tajuplný **zámek Książ** (→ s. 40), který měl plnit funkci Hitlerova sídla. Nedaleko zámku byl na počátku 20. století vybudován palmový skleník, kde lze najít cca 250 druhů rostlin z různých klimatických pásem téměř z celého světa.

Stara Kopalnia – Centrum Nauki i Sztuki w Wałbrzychu- Vědecko-umělecké centrum

Centrum vědy a umění Stara Kopalnia je největší atrakcí průmyslové turistiky v Polsku. Nachází se na území dřívějšího uhelného dolu Julia. Revitalizace (dokončená v roce 2014) největšího valbřického dolu, zaměstnávajícího v době své největší slávy několik tisíc horníků, umožnila vznik výjimečného objektu. Jedná se o 4,5 hektaru historických průmyslových objektů, obohacených o autentické vybavení, zahrnující zabezpečený a návštěvníkům zpřístupněný strojový park. Díky průvodcům (horníkům, kteří byli kdysi zaměstnáni v uhelném dole Julia), pracujícím v centru Stara Kopalnia, si může každý návštěvník nejen prohlédnout velkou část důlní infrastruktury, ale má také možnost seznámit se se specifiky nebezpečné a náročné práce horníka.

starakopalnia.pl

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

VÝLETY DO OKOLÍ

Pokud se rozhodnete vydat na sever od města Valbřich a dále do polského vnitrozemí, zastavte se ve Svidnici 1 a Jaworze 2, kde si můžete prohlédnout unikátní dřevěné kostely zapsané na seznamu UNESCO (→ s. 48). Techničtí nadšenci mohou strávit dlouhé hodiny v Muzeu průmyslu a železniční dopravy v Jaworzyně. K příjemným procházkám a cykloturistice vybízí Přírodní rezervace Wawoz.

Města Javor a Svidnice dělí 30 km, ale spojuje je unikátní architektonický úkaz – kostely míru – od r. 2001 zapsány na seznam UNESCO. Oba vznikly ve druhé polovině 17. stol. po nastolení míru po třicetileté válce, kdy císař Ferdinand III. Habsburský přiznal obyvatelům Slezska právo na výstavbu kostelů míru pod podmínkou, že budou dřevěné, ve vzdálenosti na dostřel dělové koule z městských hradeb. Tak vznikly dřevěné, navenek nenápadné, ale uvnitř velmi zdobené kostely. Kostel v Jaworu pojme 6 000 osob, kostel ve Svidnici 7 500 osob.

Muzeum průmyslu a železniční dopravy (Muzeum Przemysłu i Kolejnictwa na Śląsku w Jaworzynie Śląskiej)

Historický železniční park obsahuje objekty z doby od roku 1890 do 70. let 20. století. Sbírá se skládá ze 40 parních lokomotiv (polské, německé, anglické a americké výroby), elektrických a dieselových lokomotiv, 50 vagonů a jiných železničních vozidel rozmístěných na kolejích o celkové délce 2 km.

V muzeu si návštěvník může vyzkoušet tzv. „Parní trasu“ - lze se svést parní lokomotivou TKt48-18 nebo československým motorovým vagonem „Motorák“ z roku 1956. V průběhu jízdy jsou prezentovány důležité železniční objekty – např. vodní jeřáb, stavba olejárny a pískovny, montážní kanál, propadlo apod.

V muzeu se nachází také sbírka historických motorek Harley-Davidson – největší v Polsku (modely z let 1924–1984 jsou zrestaurované a technicky funkční) a expozice automobilových hraček.

muzeumtechniki.pl

Myslibořská rokle (Wąwóz Myśluborski w Parku Krajobrazowym Chełmy)

CHKO – Park Krajobrazowy Chełmy – Wąwóz Myśluborski (Myslibořská rokle) je jediným místem v Polsku, kde roste vzácná odrůda kapradí. V chráněné krajinné oblasti vznikla naučná stezka dlouhá 4,5 km a také cyklostezka (9 km).

Západně od Valbřichu můžete najít cisterciácký klášterní komplex v Křesoboři (Krzeszów) (→ s. 47) a podzemní komplex (Riese) v Kamiennej Górze (→ s. 61), kde rozlušíte další tajemství z doby 2. světové války. Jih a jihovýchod směrem od města láká návštěvníky především svými podzemními systémy chodeb vybudovanými nacisty.

Ve Wojslawicích, východně od Valbřichu, můžete prozkoumat jednu z nejvýznamnějších dendrologických zahrad v Polsku – místní arboretum.

Arboretum Wojsławice

Arboretum zabírá plochu přes 65 hektarů, rozkládá se v nadmořské výšce 250–275 metrů. Nachází se zde cca 2500 druhů dřevin a 3500 druhů jiných rostlin. Zahrada disponuje velkou kolekcí rododendronů, lilí, a zimozrůžů. Wojsławické arboretum má dlouhou tradici, již v roce 1821 byl na jeho místě zřízen romantický park. O 60 let později byl přeměněn na rododendronovou zahradu. Po roce 1946 byla zahrada znárodněna, řízena po nějakou dobu jako státní statek a nakonec upravena do současné podoby.

TIP! Trasa regionální kuchyně – „Chutě Dolního Slezska“ („Szlak kulinary „Smaki Dolnego Śląska““)

PRAVIDELNÉ AKCE

DUBEN–ZÁŘÍ

Květinový festival na zámku Książ (Festiwal Kwiatów na Zamku Książ)
Sudety MTB Zone Cup, Valbřich

KVĚTEN–ZÁŘÍ

Koncerty Míru, Javor

KVĚTEN

Středověký jarmark na zámku Grodno

ČERVEN

Dolnoslezský Festival Polévky (Dolnośląski Festiwal Zupy w Jedlinie-Zdrój)

ČERVENEC

Castle Party na hradě Bolków

Město leží na historické trase mezi Prahou a Vratislaví (Wrocław). Kulturní bohatství Kladska jej řadí k nejkrásnějším městům Dolního Slezska. Dominantou je zdejší mohutná pevnost rozprostírající se na kopci, na okraji historického centra. Pevnost vznikla za rakouské vlády v 17. století a dnes návštěvníkům nabízí prohlídky unikátního podzemního labyrintu chodeb. Při pohledu z valů pak oceníte krásný výhled na město a jeho okolí. Za pozornost stojí také gotický most sv. Jana se šesti barokními sochami, který bývá často označován jako miniaturní verze Karlova mostu v Praze. Zavítat můžete také do bývalého jezuitského kláštera, kde nyní sídlí místní muzeum.

27 977

Vratislav (Wrocław) – 91 km

Regionální turistické centrum Kladsko
Plac B. Chrobrego 1, 57-300 Kłodzko
E-mail: rit@um.klodzko.pl
www.klodzko.pl

CO MUSÍTE VIDĚT

Severně od města se táhne údolí s největší koncentrací horských masivů v Dolním Slezsku. Úsek mezi Bardo a Lawica je proto jedním z nejlepších míst v Polsku pro rafting. Splouvání nenáročné řeky s horským charakterem je skvělou kombinací sportu a rekreace. Trasa je dlouhá 15 km a její zdolání vám zabere 3–4 hodiny. Kousek dál na severovýchod se můžete zastavit ve městečku Zabkowie Slaskie, dříve známé jako Frankenstein. Nedaleká Stříbrná Hora vám umožní nahlédnout do své unikátní pevnosti (→ s. 60), která je největším horským objektem tohoto typu v Evropě. Pokud patříte k cyklistickým nadšencům, tak určitě nevynechte možnost projet se po vyhlášené síti cyklotras – Strefa MTB Sudety. Ve městě Dzierzoniów zase můžete nahlédnout do synagogy, jež je jedním z mála dochovaných židovských chrámů v Dolním Slezsku, které přežily Křišťálovou noc.

Zabkowie Slaskie – 23 km od Kladska

Město je proslavené nejen svou šikmou věží, ale také hrůznou historií z roku 1606, která měla inspirovat Mary Shelley k sepsání slavného románu Frankenstein. Šikmou věž, jejíž výška dosahuje 34 m a odklon od svislé osy činí 2,14 m, se nachází nedaleko náměstí. Stavba pochází z počátku 15. století a dnes slouží jako vyhlídková věž.

Víte, že...? V roce 1606 vypukl ve městě mor šířící se závratnou rychlostí. Po nějaké době se ukázalo, že skupina osmi hrobníků využila epidemie ke svému obohacení a také děsivým rituálním praktikám. Z nakažených mrtvol měli vyrábět smrtící prášek, který rozptýlili ve vyhlášených domech. Po smrti jejich obětí pak domy vyrabovali a některá z těl využili k temným rituálům.

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

Strefa MTB Sudety – 35 km od Kladska

Jedná se i největší systém značených MTB tras v Polsku. K dispozici máte více jak 500 km v oblastech Bielawa, Dzierzoniów, Gluszyca, Mieroszów, Nowa Ruda, Pieszyce, Srebrna Góra a Walim. Některé z nich vedou bezprostředně na hranici Bikeresortu Broumovsko.

Pokud vás cesta zavede **západním směrem** od Kladska, zastavte se v lázeňských městech Duszniki-Zdrój a Kudowa-Zdrój, kde můžete navštívit zajímavé expozice místních muzeí. A kousek od česko-polských hranic se rozprostírá **Národní park Stolové hory** s unikátním skalním městem a překrásnými výhledy.

Muzeum papíru, Duszniki-Zdrój – 22 km od Kladska

V roce 1562 byl starý papírenský mlýn přeměněn na muzeum papírnictví, kde se dodnes papír vyrábí. Během prohlídky na vlastní oči uvidíte, jak se metodou, známou od středověku, papír vyrábí.

TIP! V rámci workshopů si můžete dokonce vytvořit vlastní list papíru.

www.muzpap.pl

Muzeum lidové kultury Sudetského pohoří, Pstrážna – 35 km od Kladska

Skanzen původních chalup a venkovského hospodářství. Doporučujeme okusit vesnický chléb pečený podle tradiční receptury a k němu např. ručně tlučené máslo z kravského mléka. Od jara do podzimu zde probíhá mnoho akcí spojených s prezentací venkovského života a s ním souvisejících povinností.

TIP! Skupinám se po předchozí domluvě nabízí jedinečný zážitek v podobě výroby tradičního domácího másla.

Hejšovina, Národní park Stolové hory – 35 km od Kladska

Pískovcový vrch se vypíná do výšky 920 m a podobně jako Adršpašské skály láká každoročně k prohlídce tisíce návštěvníků. Hejšovina je labyrintem puklin, chodeb, skalních věží a roztodivných útvarů.

www.pngs.com.pl

Dzierzoniów – 42 km od Kladska

Místní synagoga byla vybudována v roce 1875 a zachovala se i během 2. světové války, jelikož sloužila ke správním účelům Hitlerjugend. Po válce se sice opět vrátila ke své původní funkci, ale v 70. letech došlo k nucenému odsunu Židů a na začátku 80. let byla synagoga uzavřena. V současné době se židovská nadace snaží vrátit tomuto místu život a proměnit ji v místo setkání s dějinami, náboženstvím a židovskou kulturou.

Filumenistické muzeum, Kladská Bystrice (Bystrzyca Kłodzka) – 18 km od Kladska

Muzeum o historii požárnictví a regionu. Hlavní muzejní sbírky tvoří předměty nehořlavých věcí a také pojistek, benzínů, plynu, elektrických, chemických zapalovačů, kovových a kamenných škatulí, jakož i obalů a štítků z Polska, evropských zemí a celého světa.

www.muzeum-filumenistyczne.pl

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

Co navštívit vydáte-li se jižně od Kladska? Rozhodně unikátní **rašeliniště pod Zielencem** lákající k nenáročným procházkám, jednu z nejkrásnějších polských **jeskyní** nebo bývalý **uranový důl** v obci Kletno. Když budete pokračovat až do České republiky, zastavte se také v **Dolní Moravě** a projděte se stezkou v oblacích.

Uranový důl, Kletno – 35 km od Kladska

V oblasti kolem Kletna se již od středověku těžila ruda pro tavení železa, stříbra a mědi. Těžba uranu zde započala v roce 1948 na popud Sovětského svazu, který pátral po zdrojích uranu k výrobě atomové bomby. Během pěti let fungování dolu bylo vyraženo celkem 37 km chodeb. Za tu dobu se vytěžilo na 20 tun uranu. Od roku 2002 je zde přístupná 200 m dlouhá turistická trasa, která návštěvníky seznamuje s kolekcí minerálů a hornického vybavení.

www.kletno.pl

Medvědí jeskyně, Kletno – 35 km od Kladska

Medvědí jeskyni najdete v masivu Králického Sněžníku, nedaleko obce Kletno. Jedná se o největší jeskyni v polských Sudetech a také jednu z nejhlubších v celém Polsku. Unikátní mikroklima jeskyně udržuje stálou teplotu okolo 6°C a vlhkost vzduchu je zde 100%. Prohlídková trasa vás po pohodlném chodníku provede středním patrem jeskyně. Počet vstupů za den je omezený, proto doporučujeme prohlídku po předchozí rezervaci.

Víte, že...? Během doby ledové vznikly v jeskyni nánosy bohaté na pozůstatky tehdy žijících živočichů. Největší množství těchto pozůstatků pochází právě z medvěda jeskynního, po němž byla jeskyně pojmenována.

PRAVIDELNÉ AKCE

ČERVEN

Festival pevnosti, Stříbrná Hora

ČERVENEC

Mezinárodní taneční festival, Łądek-Zdrój
Papírový festival, Duszniki-Zdrój

SRPEN

Dny pevnosti, Kladsko
Chopinův mezinárodní festival, Duszniki-Zdrój

Rašeliniště pod Zielencem – 30 km od Kladska

U největšího turistického střediska polské části Orlických hor, Zielence, se rozprostírá rozsáhlé rašeliniště, ve kterém pramení řeka Orlice. Rozloha rašeliniště činí přes 218 ha a jeho stáří je odhadováno na 7600 let. Přírodní rezervaci vede zelená turistická stezka, ze které vyběhají 2 povalové chodníky. První vás zavede do severní části nazvané Topielsko, kde najdete přístupnou vyhlídkovou věž. Druhým chodníkem se pak dostanete do části Czarne Bagno. Na území rezervace žije velké množství vzácných rostlinných i živočišných druhů.

Víte, že...? Roste zde bříza trpasličí (*Betula nana*), která je typická spíše pro Skandinávii a Grónsko a v Polsku se vyskytuje pouze ve třech lokalitách.

Stezka v oblacích, Dolní Morava – 55 km od Kladska

Díky stezce, vybudované v roce 2015, máte jedinečnou příležitost projít se v korunách stromů ve výšce 1116 m a užít si výhled na okolní horské masivy. Svým tvarem má stavba připomínat let nočního motýla. Na vrchol 55 m vysoké stavby se dostanete po síti dřevěných cest, ale k přesunu z jednoho patra do druhého můžete vyzkoušet atrakci zvanou „rukáv“, vyrobenou z husté sítě provazů.

TIP! K rychlé cestě dolů využijte 100 m dlouhý tobogán.

www.dolnimorava.cz/stezka-v-oblacich

9 NISA (NYSA)

Víte, že...? Ve zvonici je zpřístupněna kolekce kostelních předmětů s názvem „Poklad sv. Jakuba“. Tyto předměty uschoval v roce 1945 místní farář, přičemž polovina z nich byla nalezena již v 50. letech a zbytek teprve v roce 2003.

Pevnost Nisa (→ s. 61) je jedním z nejmohutnějších fortifikačních systémů ve Slezsku. Pozůstatky pruské pevnosti si můžete prohlédnout v ulici Piastowska (bastion sv. Hedviky) nebo Powstanców Slaskich (Fort Wodny).

Západním směrem nedaleko Nisy natrefíte na **Pačkov (Paczków)**, pevnostní město s unikátním Plynárenským muzeem. O 10 km dále můžete zavítat také do bývalé zlatokopecské osady, **Zlatý Stok**, kde nahlédnete do temných chodeb zpřístupněného zlatého dolu.

VÝLETY DO OKOLÍ

Pačkov (Paczków) – 25 km od Nisy

Město bylo ve 14. století obestavěno dvojitým pásmem hradeb o délce 1 200 m a výšce až 7 m, které se téměř kompletně dochovalo až dodnes. Díky množství dochovaných bašt a třem vjezdovým branám s věžemi získalo město přezdívku „slezské Carcassonne“. Nejstarší a nejmohutnější je 30 m vysoká Vratislavská věž, která dnes slouží jako rozhledna. Součástí fortifikačního systému je i unikátní opevněný kostel sv. Jana Evangelisty ze 14. století.

Víte, že...? V jižní lodi kostela se nachází kulatá kamenná studna, která sloužila nejen k čerpání vody, ale také jako úkryt.

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

44 423

Vratislav (Wroclaw) – 91 km

Centrum Informacji Turystycznej w Nysie
Bastion św. Jadwigi, ul. Piastowska 19, Nysa
Tel.: +48 77 433 49 71, +48 602 654 128
E-mail: biuro@twierdzanysa.com
www.informacja-turystyczna.nysa.pl
www.nysa.eu

Nisa je jedním z nejstarších slezských měst a díky množství sakrálních památek si vysloužilo přezdívku „slezský Řím“. Díky své strategické poloze v blízkosti česko-polských hranic sloužila Nisa především jako pevnostní město. V roce 1945 došlo ke zničení více než poloviny města Rudou armádou. Přesto toho k vidění svým návštěvníkům dnes Nisa nabízí hodně.

K nejhodnotnějším městským pokladům patří **bazilika sv. Jakuba a sv. Anežky** (→ s. 48), jeden z největších gotických chrámů v Polsku. Hned vedle chrámu stojí pozdně gotická stavba zvonice, která nebyla nikdy dokončena.

Plynárenské muzeum, Pačkov (Paczków)

V muzeu si prohlédnete vše, co souvisí s klasickým plynárenským průmyslem. Nejen zachovanou techniku pro výrobu plynu, ale také značné množství plynových domácích spotřebičů a vůbec největší sbírku plynoměrů v Evropě. Muzeum sídlí v budově plynárny, která mezi lety 1902–1977 dodávala plyn pro potřebu města.

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

Zlatý Důl (Złoty Stok) – 35 km od Nisy

Největším zdejším turistickým lákadlem je prohlídková trasa v bývalém zlatém dole. Trasa začíná ve Stole Gertruda, kde je k vidění staré hornické nářadí, mapy nebo pec na tavení zlata. V bočních chodbách byla zřízena laboratoř J. Schärffenberga, chemika hledajícího elixír věčného života. Namísto elixíru se mu však podařilo objevit velmi silný jed – arsenik. Existuje dokonce legenda, že arsenikem ze Zlatého Stoku byl tráven samotný Napoleon. Ze štoly pak budete pokračovat Chodbou smrti, která svým názvem odkazuje na svou ponuru minulost. Horníci podezřelí z krádeže zlata zde měli být pomoci malty připevňování ke stěnám a umírat v hrozných mukách.

TIP! Odvážlivci z řad návštěvníků mohou část trasy projet na speciální 8 m skluzavce nebo splout na lodi s názvem Titanic. Opravdovou raritou je zdejší podzemní vodopád, jediný v celém Polsku.

www.kopalniazłota.pl

Jen něco málo přes 20 km vás dělí od polsko-českých hranic, když se vydáte na jih od Nisy. Ale ještě než přejedete hranice a dojedete do Jeseníků, zastavte se v městečku **Glucholazy**, kde můžete vystoupit na solnou věž, jejíž mikroklima by za jasného dne mělo vynahradit 3 dny pobytu u moře.

Zlatorudný skanzen, Zlaté Hory – 30 km od Nisy

Středověký hornický skanzen se nachází na řece Olešnici u Zlatých Hor. V údolí ztracených štol si prohlédnete repliku dobových zlatorudných mlýnů ze 14. století jako připomínku časů největší slávy dobývání zlata ve zdejších krajích. V Hornické osadě pak uvidíte ukázky tradičních domácích řemesel. Skanzenem vede naučná stezka, která vás mj. přivede k místu, „kde voda teče do kopce“.

Víte, že...? Hlavní přírodní kanál do rýžovišť je stále v provozu, a jelikož zde geologové prokázali vysoký obsah zlata, můžete se i vy pokusit objevit svůj zlatý poklad.

zlatehory.cz

Niské jezero – 7 km od Nisy

Niské jezero malebně se rozkládá v podhůří Zlatohorské vrchoviny na území Otmuchowsko-nyské Chráněné krajinné oblasti a také v oblasti Natura 2000 – Speciální oblasti ochrany ptáků „Niská nádrž“. Čistá voda, různorodá pobřežní linie a infrastruktura činí z jezera oblíbené rekreační místo. Je to ráj pro rybáře, milovníky vodních sportů a jachtaře.

TIP! Festival ohně a vody – velkolepá show na vodě a na nebi (soutěž ohňostroju na pláži Niského jezera).

i.nysa.pl

Rozhledna Biskupská Kupa – 30 km od Nisy

Kamenná, 18 m vysoká rozhledna z roku 1898, je nejstarší rozhlednou v Jeseníkách. Z rozhledny lze zahlédnout Polsko, vrcholy Jeseníků a Zlaté Hory.

Víte, že...? Biskupská Kupa stojí na místě původní vyhlídkové věže, v níž byla zřízena 1. poštovna na Moravě. A i dnes můžete přímo od rozhledny posílat obyčejné listovní zásilky.

Chráněná krajinná oblast Opavské hory (Góry Opawskie) – 30 km od Nisy

Jedna z nejkrásnějších rekreačních oblastí Opolska. Zahrnuje severní svahy a podhůří Opavských hor (Góry Opawských) ležící na hranici s Českem – známé pod názvem Zlatohorská vrchovina. Nejceněnější z nich jsou rezervace: „Olszak“, „Las Bukowy“ a „Cicha Dolina“. V oblasti se také nachází geologicky-krajinná rezervace „Nad Białką“. Chráněnou krajinnou oblast pokrývá síť turistických stezek o délce 128 km, přes 30 km stezek přírodně-naučných a početné trasy pro pěší, hipoturistiku, cykloturistiku a běh na lyžích.

zopk.pl

Národní přírodní rezervace Rejvíz – 35 km od Nisy

Rejvíz se nachází ve výšce 800, mezi městem Jeseník a Zlatými Horami. Tato část krajiny je zcela odlišná od té okolní svou specifickou flórou i faunou. Jedná se o největší rašeliniště na Moravě a jeho stáří se odhaduje na 6000–7000 let. Nejatraktivnější místa jsou zpřístupněna pomocí naučné stezky, která vás zavede až k Velkému mechovému jezírku.

Červenohorské sedlo – 50 km od Nisy

Červenohorské sedlo je důležitým východiskem turistických tras v oblasti Hrubého Jeseníku, vybavené potřebnou infrastrukturou pro letní i zimní turistiku.

Rychlebské stezky – 50 km od Nisy

Traily pro horská kola vznikly zrekonstruováním starých loveckých chodníků a nabízejí (nejen) zkušeným jezdčům maximální zážitky z jízdy. Jedná se o několik propojených okruhů uprostřed krajiny Rychlebských hor s hlubokými lesy, obrovskými žulovými balvany, opuštěnými lomy a horskými potoky.

www.rychlebskestezky.cz

Praděd – 60 km od Nisy

Praděd je se svými 1491 m nejvyšší horou Moravy a na jeho vrcholku stojí vysílač s rozhlednou. Z vyhlídky se vám naskytne krásný rozhled na Lysou Horu, Sněžku i Radhošť. Při dobré viditelnosti můžete spatřit také slovenské Vysoké Tatry a Malou Fatru a rakouské Nízke Alpy. V zimní sezoně je zde k dispozici řada vyhlášených lyžařských středisek a běžeckých tras.

Velké Losiny – 70 km od Nisy

Kromě renesančního zámku a termálních lázní přitahuje největší pozornost návštěvníků místní papírna, kde se již po 4 staletí vyrábí papír tradičním manufakturním způsobem. Muzeum papírupředstavuje svým návštěvníkům ve dvou prohlídkových okruzích tradiční výrobní techniku papíru, dějiny řemesla i řadu technických zajímavostí.

www.iclosiny.cz

Přecherčpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně – 80 km od Nisy

Navštivte největší přecherčpávací vodní elektrárnu na světě a nejrozsáhlejší vodní energetické dílo v ČR. Exkurze vám umožní nahlédnout do technologického provozu v obrovských podzemních prostorách, dolní nádrže i impozantní horní nádrže v nadmořské výšce 1 350 m.

www.dlouhe-strane.cz

Šumperk – 80 km od Nisy

Důvodem, proč navštívit město označované za bránu Jeseníků, je kromě jeho historického centra také jedinečná čarodějnická expozice odhalující místní krvavou historii 17. století.

www.sumperk.cz

Opolí leží na jihu Polska, na řece Odře. Patří mezi nejstarší polská města a může se pochlubit bohatou historií a množstvím architektonických památek.

127 792

Vratislav (Wroclaw) – 104 km

Opolskie Centrum Informacji Turystycznej
ul. Żeromskiego 3, 45-053 Opole, Tel.: +48 77 44 12 521
visitopolskie.pl

CO MUSÍTE VIDĚT

Centrum města tvoří **Rynek**, náměstí, které si uchovalo svůj středověký ráz. Dominantou náměstí je **neorenesanční radnice** z 19. století, jejíž stavba byla inspirována slavným florentským palácem Vecchio. Okolo Rynku najdete nejvýznamnější městské **kostely**: katedrálu Povýšení sv. Kříže s mauzoleem piastovských knížat, kostel P. M. Bolestné a sv. Vojtěcha vystavěný již v 10. století a františkánský kostel Nejsvětější trojice. Za návštěvu stojí také místní muzejní expozice, především pak interaktivní **Muzeum polské písničky** nebo nedaleké Muzeum opolské vesnice s rozsáhlou venkovní expozicí. Existenci knížecího hradu dokládá 42 m vysoká **Piastovská věž** z přelomu 13. a 14. století, na kterou můžete vystoupat a prohlédnout si malou tematickou expozici. Rozhodně také nevynechejte procházku kolem Młynówki, starého koryta řeky Odry v centru Opole, připomínající Benátky. Vydejte se také do místní ZOO na ostrově Bolko, kde uvidíte exotické i ohrožené druhy zvířat.

Muzeum opolského venkova

Skanzen zahrnuje téměř 50 historických dřevěných objektů vypovídajících o životě na venkově od 17. do 19. století. K vidění jsou tu vesnické chalupy, stodoly, sýpky, kostel, kovárna nebo vodní a větrný mlýn. Vše je vybaveno dobovým nábytkem a zařízením.

www.muzeumwsiopolskiej.pl

muzeumpiosenki.pl

Muzeum polské písničky

Multimediální expozice nabízí návštěvníkům průřez historií polské písničky od 1. poloviny 20. století do moderní doby. Uvidíte zde na 580 videoklipů a uslyšíte na 2000 audio nahrávek známých polských interpretů.

TIP! V nahrávací kabině se můžete na chvíli stát pěveckou hvězdou, vyzkoušet si hru na bicí nebo se převléknout do virtuálních kostýmů.

Piastovská věž

Průvodce vám zde představí historii středověké věže a provede expozicí. 42 metrů vysoká věž patří k nejstarším obranným stavbám v Polsku a její význam vám přiblíží multimediální prezentace.

www.wiezapiastowska.pl

ZOO

Zoologická zahrada se rozkládá na ostrově Bolko na řece Odře. Na 20 hektarové ploše žije více než 1000 zvířat ze 130 druhů. Je jedinou zoologickou zahradou v Polsku chovající gorily nížinné a lachtana kalifornského.

zoo.opole.pl

VÝLETY DO OKOLÍ

Z Opolí se můžete vydat jihozápadním směrem do města **Nisa**. Po cestě natrefíte na **zámek Niemodlin** 1, který byl postaven už ve 13. století za účelem ochrany celého Opolska a **Muzeum válečných zajatců v Lambinowicích**. Kousek na Nisou můžete zavítat také do **Paczkówa**, kde nahlédnete do Metamuzea motorizace.

Muzeum válečných zajatců, Lambinowice – 40 km od Opolí

Muzeum se nachází v bývalém zajateckém táboře Lamsdorf, dříve nazývaném tábor I. Výstava se nachází v budovách bývalého ředitelství a strážní budovy Wehrmachtu. Počátky Lamsdorfu sahají do francouzsko-pruské války. Během druhé světové války byl tábor jedním z největších v německém systému válečných zajatců.

www.cmjw.pl

Nisa – 55 km od Opolí

Město, přezdíváné Slezský Řím, láká návštěvníky především pozůstatky opevnění z doby, kdy byla Nisa jednou z nejsilnějších pevností v Evropě. Jedná se o jeden z nejzachovělejších fortifikačních systémů ve Slezsku (→ s. 61). Za prohlídku stojí také bazilika sv. Jakuba a sv. Anežky, která je jedním z největších gotických chrámů v Polsku (→ s. 48).

www.nysa.eu

Metamuzeum motorizace Paczków – 80 km od Opolí

Metamuzeum vzniklo z podnětu Nadace rodiny Bierniackých „Ponětí o představě“ jako edukační centrum. Cílem je propagace technické kultury a uživatelských znalostí z oboru fyziky a mechaniky. 11 interaktivních pracovišť, tzv. zkušebních středisek, se rozprostírá na rozloze 1200 m². V areálu se nachází sbírka několika desítek historických aut a motocyklů. Lze tu obdivovat klasické Fordy, Mercedesy, Porsche, Ferrari a dokonce i legendu polské motorizace – motocykl Sokół 600. V sousední budově se nachází galerie moderního umění „Na Hoplach“ a také vinice „Hople Paczków“. Celý komplex je unikátní atrakcí Paczkowa.

pow.org.pl

Vydáte-li se na jih od Opolí, směrem k česko-polským hranicím, objevíte poklad v podobě **zámku Moszna** (→ s. 40), který je často připodobňován ke slavnému Disneyho hradu. Nedaleko zámku natrefíte na opravdový unikát, **Továrnu robotů** (→ s. 56), inspirovanou slavnými sci-fi filmy. Ještě než přejedete hranice a dojedete do Jeseníků, zastavte se v městečku **Glucholazy**, kde můžete vystoupat na solnou věž, jejíž mikroklima by za jasného dne mělo vynahradit 3 dny pobytu u moře. Za opolským přírodním bohatstvím se můžete vydat na jihovýchod od Opolí, do **CHKO Hora sv. Anny** 2, kde najdete také stejnojmenné poutní místo s klášterním komplexem a velkolepý amfiteátr vybudovaný nacisty.

Východně od Opolí se rozkládá **Turawské jezero**, oblíbené rekreační místo pro milovníky vodních sportů a rybaření. Jezero bylo vytvořeno na **Malé Pěně**, meandrující nížinné řece s horským charakterem, ideální pro vodáckou turistiku. Sotva pár kilometrů od jezera byly nalezeny fosílie plazů z období před 225 miliony let, což stálo za nápadem vybudování **Jura Parku** v Krasiejówě.

Turawská jezera – 20 km od Opolí

Jezero je obklopené lesními komplexy, které chrání písčité pláže před větrem. Oblast je známá jako vynikající rybářský revír pro lov candátů, štik, úhořů i kaprů a také jako významná ornitologická lokalita.

Pokud zamíříte z Opolí na sever, zastavte se ve **Stobrawské chráněné krajinné oblasti**, která je hotovým rájem pro pěší turisty i cyklisty.

Stobrawská chráněná krajinná oblast – 30 km od Opolí

Území parku se rozprostírá v délce okolo šedesáti kilometrů a zahrnuje část údolí řeky Odry. Hlavním bohatstvím oblasti jsou lesy, které tvoří okolo 78 % jeho plochy, a jeho výjimečnost dokazuje téměř čtyřicet chráněných druhů zvířat a stejně tolik velmi vzácných rostlin. V parku žije 170 druhů zpěvného a vodního ptactva, včetně několika vzácných a vyhynutím ohrožených druhů.

PRAVIDELNÉ AKCE

ČERVEN

Národní festival polské písně, Opolí

ČERVENEC

Aeropiknik a balonové mistrovství Polska, Paczków
Dny pevnosti Nisa

JuraPark, Krasiejów – 25 km od Opolí

Jediné muzeum na světě, které se nachází nad aktivní paleontologickou lokalitou. V JuraParku na vás mezi dalšími atrakcemi čeká více než 200 modelů dinosaurů v životní velikosti, výprava tunelem času nebo prehistorické akvárium.

www.juraparkkrasiejow.pl

11 RATIBOŘ (RACIBÓRZ)

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

55 189
 Katowice – 129 km
 Městské informační centrum
ul. Długa 2, 47-400 Racibórz
E-mail: raciborz@slaskie.travel

Ratibóř je jedním z historických hlavních měst Horního Slezska s bohatým kulturně-historickým dědictvím. Skoro tisíciletá historie se podepsala na městu architektonickými i uměleckými památkami ze všech epoch. Řada zdejších turistických atrakcí, vč. zachovalého hradu (→ s. 40) s rozsáhlou expozicí a přilehlým parkem, každoročně přitahují zájem tisíců návštěvníků.

Víte, že...? Kolem roku 1290 kníže Přemysl I. nechal vystavět gotickou kapli, která byla zasvěcena anglickému mučedníkovi – sv. Tomáši Becketovi z Cantebury. Jedná se o nejzajímavější objekt tohoto typu v Polsku. Je přirovnávána k slavné pařížské kapli, proto je nazývána slezskou Sainte-Chapelle.

CO MUSÍTE VIDĚT

Na ratibořském náměstí můžete shlédnout gotický farní kostel, renesanční baštu a barokní Mariánský sloup. V místním muzeu si kromě exponátů mapujících kulturní dědictví města můžete prohlédnout dokonce i egyptskou mumii

Arboretum Moravské Brány

Arboretum se rozprostírá na ploše 35 ha. Můžete se těšit na minizoo, naučné a zdravotní stezky, a také na „Začarovanou zahradu“.

Vladislav (Wodzisław Śląski) – 25 km od Ratiboře

Vladislavské náměstí je od dob osídlení města ve 13. století nejdůležitějším a jedním z největších náměstí ve slezském vojvodství. Dominantou centra je palác Dietrichsteinů na místě původního zámku.

Hraniční meandry Odry – 25 km od Ratiboře

Oblast zahrnuje část údolí Odry po obou stranách polsko-české hranice, od mostu v Chalupkach k místu, kde se Olše vlévá do Odry. Jedná se o přirozeně meandrující úsek řeky spolu s říčním územím v podobě fragmentů lužní lesů, vrbových houštin, rákosí a mokřinových luk.

Rudy – 24 km od Ratiboře

Za prohlídku zde stojí cisterciánský klášterní a zámkový komplex, který je obklopen krásnou přírodou chráněné krajinné oblasti. Jedinečný zážitek vám nabídne jízda úzkokolejkou nebo plavba na kánoích po řece Ruda.

Głubczyce – 36 km od Ratiboře

Je jedním z nejstarších měst ve Slezsku. Již ve druhé polovině 13. stol. bylo město obeháno obrannými hradbami. Unikátním prvkem głubczyckého historického městského jádra je náměstí ve tvaru čtvrtkruhu.

Přírodní rezervace Łężczok – 6 km od Ratiboře

Přírodní rezervace vznikla v roce 1957 za účelem ochrany multidruhového lužního lesa a bývalých ciasterciáckých chovných rybníků. Největší atrakcí Łężczoku jsou ptáci.

PRAVIDELNÉ AKCE

ČERVENEC

INTRO Festival, Ratibóř
Reggae festival, Wodzisław Śląski

SRPEN

Lyski Rock Festival, Lyski

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

TĚŠÍN (CIESZYN) 12

36 014
 Ostrava - 49 km
Katowice - 106 km

Informační centrum Těšín
Rynek 1, 43-400 Cieszyn
E-mail: cieszyn@slaskie.travel
www.slaskcieszynski.travel

Těšín se v roce 1920 rozdělil společně s Těšínským Slezskem mezi dva nově vzniklé státy – Československo a Polsko. Řeka Olše od sebe oddělila Český Těšín a polský Cieszyn, přičemž architektonicky nejzajímavější části města včetně historického centra zůstaly Polsku. Město je symbolickým spojením obou zemí a národů.

Víte, že...? Existuje legenda o založení města roku 810, kdy se měli u pramene setkat synové Leška III. – Bolko, Leško a Česko. Ti se ze svého setkání po dlouhé cestě tak radovali, že se zde rozhodli vystavět město Těšín.

CO MUSÍTE VIDĚT

Na Zámecké hoře najdete jednu z nejdůležitějších polských památek, **rotundu sv. Mikuláše** , která je vyobrazena na bankovce v hodnotě 20 zlotých. Na tomto místě můžete navštívit **věž** bývalého piastovského hradu ze 14. století, dnes sloužící jako vyhlídka. Hned vedle se nachází **Zámek Cieszyn**. Dominantou centra Těšína je novorenesanční **radnice**, jejíž obloučkový štít s hodinami se stal předlohou pro logo města. Za vidění stojí také novogotický **kostel Nejsvětějšího srdce Ježíšova**, budova bývalé **synagogy** nebo **Muzea Těšínska**. K nejkrásnější části města patří **ulice Przykopa**, kde podél domů protéká potok Mlynówka, a proto se místu přezdívá Těšínské Benátky.

Muzeum tiskařství

Muzeum bylo založeno v roce 1996 pro uchování tradic tiskařství na Slezském Těšínsku. Ve sbírkách se nacházejí typografické stroje se sadou písmen, tiskařských matric, tiskařských lisů a knihařských zařízení.

Wisla (Wisla) – 35 km od Těšína

V městečku nedaleko Třince, jihovýchodním směrem od Těšína, se vydejte na prohlídku **prezidentské rezidence**. Po nezbytné vstupní kontrole se budete moci projít interiéry s unikátní soupravou nábytku a četnými grafikami polských umělců. O dalších 20 kilometrů jižněji se zastavte ve městečku Koniakow, kde se ve zdejší expozici dozvíte o proslulé krajkářské tradici.

Víte, že...? Arcivévoda Bedřich Habsburský, zvaný markýz Gero, zde v původním loveckém zámečku hostil německého císaře Viléma II., polního maršála Hindenburga nebo bulharského cara Ferdinanda. V roce 1927 zámeček shořel a nahradila jej tato avantgardní stavba.

PRAVIDELNÉ AKCE

KVĚTEN

Kino na hranici, Těšín a Český Těšín

ČERVEN

Bez hranic, Těšín a Český Těšín – mezinárodní divadelní festival

ČERVENEC

Týden beskydské kultury, Wisla a Jablunkovė

13 BÍLSKO-BĚLÁ (BIELSKO-BIAŁA)

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

Město leží na úpatí Slezských a Malých Beskyd. Město vzniklo spojením Bílska a Bělé v roce 1951. Souměstí rozděluje řeka Bělá.

Víte, že...? *Bielsko-Biala je rodištěm slavného studia kreslených filmů, kde se zrodil Bolek a Lolek nebo Rexik.*

 171 505

 Katowice – 96 km

 Turistické informační centrum Bílsko-Bělá

Plac Ratuszowy 4, 43-300 Bielsko-Biala

Tel.: + 48 33 819 00 50

E-mail: bielskobiala@slaskie.travel

www.it.bielsko.pl

CO MUSÍTE VIDĚT

Město na úpatí Beskyd návštěvníkům nabízí historické náměstí s novodobou fontánou, architektonicky rozmanitou katedrálou sv. Mikuláše, zámek s historickou expozicí nebo novorenesanční radnici s vyhlídkovou věží. V centru města během procházky narazíte na mnoho dalších půvabných zákoutí.

TIP! *Milovníkům kultury a architektury doporučujeme návštěvu místní galerie, Bator Art Gallery, a dřevěného kostela sv. Barbory (→ s. 51).*

Východně od Bielsko-Biala leží **Živec**, staré město s bohatými tradicemi, se rozkládá mezi malebnými pahorky Beskyd, nad řekou Soła a Živeckým jezerem.

Zhruba 20 kilometrů **jižně** od města Bielsko-Biala se můžete pěšky či lanovkou vydat na nejvyšší horu Beskyd – **Skrzyczne**.

Szczyrk – 16 km od Bílsko-Bělá

Ve Slezských Beskydech je oblíbeným rekreačním střediskem s největším počtem sjezdek v Polsku, jejichž celková délka dosahuje téměř 40 km. V létě pak návštěvníci ocení rozsáhlou síť horských turistických stezek.

Živec – 24 km od Bílsko-Bělá

Prohlídku města můžete zahájit hned od turistického informačního centra, které se nachází v jeho samotném srdci, hned vedle Starého a Nového zámku. Starý zámek láká k prohlídce expozice vypovídající o místní historii a tradicích. V přilehlém parku pak uvidíte miniatury nejzajímavějších budov postavených dřívějšími majiteli Živeckého panství. Poblíž náměstí objevíte překrásnou konkatedrálu Narození Nejsvětější Panny Marie v Živci. Z centra města také vede řada turistických stezek, které vás nasměrují až k vrcholům Živeckých Beskyd. Na horu Žar, ideální místo pro wingsuiting a paragliding, se můžete svést dokonce lanovkou. Skvělé podmínky pro milovníky vodních sportů zase nabízí Živecké jezero.

Muzeum Slezského tisku, Pszczyna – 21 km od Bílsko-Bělá

Jediné muzeum tisku (novin) a tiskařství v Polsku. Muzejní expozice představuje dějiny slezského tisku od jeho počátku, až do roku 1939. Jako jediné v zemi shromažďuje muzeum časopisy, historické stroje a tiskařská zařízení. Uvnitř je také jizba Telemannova – sál hudby a poezie, kde jsou kromě kolekce z osmnáctého století prezentovány sbírky starých instrumentů. Je to v Polsku jediné muzeum tisku (novin) a tiskařství. Zahnuje prezentaci slezského tisku v historickém průřezu, a také staré tiskařské a knihařské stroje.

